

Sikelu konec uhlí neděsí

- editor007 | 20. června 2024

ČESKO: Český ministr průmyslu začíná situaci v energetice posuzovat z jiného úhlu než dřív, kdy ještě neuvažoval o kariéře evropského komisaře.

Uhlí je na tom špatně, protože cena elektřiny klesá rychleji než cena uhlíkových povolenek. Podle ministra průmyslu Jozefa Síkelu, provozovatelé uhelných zdrojů potřebují, aby cena elektřiny byla přinejmenším až o 25 eur vyšší než cena emisní povolenky. Aktuálně jsme někde na hranici, kdy se to ještě vyplácí.

Přesto považuje za „nepravděpodobné“, jak se vyjádřil po jednání vlády, že by se musela použít možnost nouzové záchrany uhelných elektráren, kterou chce vláda vložit do novely energetického zákona.

Jak prohlásil, ani při „superkritickém“ scénáři pro Česko, který obsahuje souběh několika velmi nepravděpodobných událostí, jako je rychlé ukončení provozu všech uhelných zdrojů elektřiny do roku 2027 a tepla do 2030, omezení výroby z jádra a pomalejší rozvoj obnovitelných zdrojů, nebude ohrožena bezpečnost dodávek elektřiny a tepla.

V rozhovoru pro Mladou frontu dnes, který se odehrál zhruba ve stejné době, byl však mnohem otevřenější k tomu, proč se toto téma stále otevírá. Bylo to poprvé, kdy se vyjádřil k tomu, proč energetická krize po začátku války na Ukrajině Českou republiku tak zaskočila. Jak řekl, ukázalo se, že jsme „nazí“. Proč?

„Ať už úmyslně, nebo z hlouposti byly dříve ignorovány trendy, které byly nejen logické, ale především očekávané. Tak to bylo pro každého pohodlné.“

Když se podíváte na dřívější články uhelné lobby, oni se vyjadřovali, že není potřeba s žádným rozvojem nových zdrojů spěchat, protože máme přece domácí uhlí. Oni vydělali i na ruské agresi proti Ukrajině, která vyhnala ceny elektřiny do dříve nepředstavitelných výšin, měli rekordní zisky.“

Tenhle fakt by si tedy měl každý uvědomit, když čte výkřiky o tom, jak se česká energetika zhroutí. Zhroutí se jen superzisky energetické lobby. Slova ministra Síkelu však překvapí jen toho, kdo neví, že je horkým kandidátem na českého eurokomisaře a že Česko usiluje o nějakou významnou ekonomickou odpovědnost v oblasti evropského rozhodování. Z jeho slov je patrné, že je ochoten Česko v potřebném směru postrčit.

Zajímavá je jeho definice „superkritického“ scénáře, do kterého se mu vklínil i pomalejší rozvoj obnovitelných zdrojů. Aktuální stav je nepředvídatelný hlavně směrem nahoru, protože od začátku července začnou konečně i v Česku platit uvolnění energetického trhu včetně možnosti sdílení elektřiny obnovitelných zdrojů, ale také nástroje pro stabilizaci výkonu, jako je akumulace, agregace a flexibilita. Další neznámou je agrovoltaika, to znamená instalace fotovoltaiky na zemědělské půdě takovým způsobem, aby neomezila na dané ploše zemědělskou výrobu. Ta je poprvé definována v novele zákona o ochraně zemědělské půdy, který také právě vstupuje v platnost.

Když ministr Síkelu mluvil o tom, že fosilní lobby u nás brzdila rozvoj nových zdrojů, nepřímo komentoval i fakt, že uvedená legislativní uvolnění energetiky přicházejí do Česka až s několikaletým zpožděním. Můžeme se tedy poučit z vývoje u sousedů, kteří mají několikaletý předstih.

A z tohoto vývoje je zřejmé, že zpomalení rozvoje obnovitelných zdrojů připadá v úvahu, jen když se o

něj EU zaslouží nějakým tvrdým omezením dodávek čínských technologií.

Tak například situaci v Německu plasticky popisuje deník Rheinische Post v předvečer v mnichovského veletrhu Intersolar, který je nejvýznamnějším setkáním solárního průmyslu v Evropě.

Snížení nákladů přispělo k tomu, že v posledních pěti letech se zvýšila poptávka po fotovoltaice mezi soukromými vlastníky nemovitostí desetinásobně. Spotřebitelé profitují z levných solárních modulů, ale s nimi i velká část domácího solárního průmyslu.

V loňském roce byly v Německu instalovány nové solární systémy o výkonu 14,1 Gigawattu - téměř dvakrát více než v roce 2022. Od evropských výrobců modulů však přišla v posledních týdnech krizová zpráva: vedle společnosti Solarwatt zavírá svůj německý závod také švýcarský výrobce Meyer Burger.

Příčinou je tvrdá konkurence v Číně. "Přibližně 94% fotovoltaických modulů pochází z Asie a Tichomoří. Další tři procenta jsou vyráběna americkými společnostmi, a teprve pak přijde na řadu Evropa," říká Eva Poglitsch, energetická expertka v poradenské společnosti Strategy&, dceřiné společnosti auditorské společnosti PwC. "Celá Evropa má výrobní kapacitu přibližně deset až dvanáct gigawattů ročně." Jenže podle údajů čínské asociace solárního průmyslu CPIA, výrobci v Číně zvýšili v loňském roce svou výrobu o 69% a vyrobili moduly s celkovým výkonem 499 gigawattů.

Z toho bylo v roce 2023 bylo v Číně instalováno 217 gigawattů a zbytek musí být prodán na světovém trhu. Avšak USA omezily dovoz čínských solárních modulů, a tak prodejní tlak na čínské firmy roste, což má za následek enormní pokles cen.

Ceny standardních modulů se snížily od května 2023 přibližně na polovinu, informuje německý velkoobchodník Pvxchange. Konkurence ohrožuje i čínské výrobce, a někteří prohrávají. Ceny se ustálily na ještě nižší úrovni než v roce 2023. Výrobci solárních modulů se proto i nadále potýkají s nízkými ziskovými maržemi.

Výrobci však doufají, že "poptávka po modulech by mohla vzrůst, zejména díky klesajícím úrokovým sazbám", jak říká Matthias Taft, šéf mnichovského solárního developera.

Saský výrobce zařízení Solarwatt přesouvá od letošního léta na výrobu v Asie. Moduly budou i nadále ze 100% Solarwatt, zdůrazňuje mluvčí společnosti. Výzkum a vývoj zůstal v Drážďanech.

"Pokud se podmínky na trhulepší, mohla by společnost Solarwatt znovu nastartovat německou výrobu," uvádí se v prohlášení. Zda se to podaří, závisí především na evropské politice. "Net Zero Industry Act" Evropské unie má zajistit, aby z Evropy nezmizel významný průmysl pro ochranu klimatu. Zda se tak skutečně stane, se teprve uvidí.

AUTOR: Zbyněk Fiala

[ZDROJ](#)